

BIOLOGISCH GETEELD IS NIET ALTIJD HET EERLIJKST

Dat multinationals als Monsanto de wereld niet zullen redden is absoluut waar, zegt **KOEN VAN DEUN**, maar de gruwelijke verhalen die de ronde doen over de producent van genetisch gemodificeerde granen zijn met meer dan één korrel zout te nemen.

De hysterie rond monster Monsanto

KOEN VAN DEUN

Wie? Creatief directeur van een Antwerps reclamebureau.
Wat? Wat ongerept is smaakt eerlijker, zo lijkt het, maar de honger helpen we de wereld niet uit door 100 procent bio te gaan.

Beste betoger die zaterdag meestapte in de internationale mars tegen multinational monster Monsanto. Ik heb goed en slecht nieuws voor u. U mag de volgende keer gewoon thuisblijven. Dat was het goede nieuws. Het slechte nieuws is namelijk dat u voor niks op uw vrije zaterdag naar Brussel bent gereden. Hoewel uw motivatie nobel, bewonderenswaardig en correct was, bleken de argumenten die u zo eloquent op uw spandoeken pende dat allerminst. Er gaan inderdaad verschrikkelijke verhalen rond over Monsanto. Claims die gretig door duizenden sites als naturalnews.com of marchagainstmonsanto.com verspreid worden en die elk welkenk mens zo naar zijn blanco spandoeken doen grijpen. Het enige probleem is: er is niks van aan. Neem nu die *terminator seeds*. Genetisch gemodificeerde granen die maar één oogst

meegaan zodat boeren elk jaar opnieuw bij Monsanto moeten aankloppen. Gruwelijk! *Gene use restriction technology* heet dat en het werd, hou u vast, nooit geïmplementeerd. Er rust sinds 2000 zelfs een moratorium op van de United Nations Convention on Biological Diversity. Dat vertelde uw favoriete anti-ggo-website u waarschijnlijk niet. Zaad jaarlijks herankopen gebeurt natuurlijk wel, maar dat is een praktijk die al decennia standaard is bij boeren, gemodificeerde granen of niet. Het proces van herwinnen en herwerken van eigen zaad is vaak gewoon economisch niet lucratief voor een boer.

Tumoren als tennisballen

Misschien stormde u de straat op door die befaamde rattenstudie van Séralini die anti-ggo websites zo graag aanhalen. U weet wel, die waarnaast stevast een foto prijkt van knaagdieren met tumoren als tennisballen. Hebben ze u erbij verteld dat de ratten in kwestie speciaal gekweekt worden voor onderzoek naar tumoren en dat dit soort kwaadaardige golfballen ook zonder gemodificeerde granen wordt verwacht? Of dat de studie inmiddels methodologisch zo is onderuitgehaald dat ie in het beste geval enkel als bewijs kan dienen voor wetenschappelijke fraude. In het slechtste geval voor beschamende incompetentie. Stuk voor stuk blijkt elk argument dat ik de voorbije week in kapitalen op m'n Facebook-wall mocht lezen ofwel compleet uit de

lucht gegrepen ofwel zo makkelijk doorprikbaar dat het me verbaast dat u het zelf niet hebt ontdekt toen u kritisch naar wat meer informatie googelde. Want dat hebt u natuurlijk gedaan. Toch?

Ik begrijp uw frustratie, beste betoger. En ik bewonder uw inzet. Het zou fijn zijn mocht er ergens een Doctor Evil of Krimson rondlopen wiens kwaadaardige plannen we enkel moeten dwarsbomen en alles komt goed. Maar zo makkelijk is het niet.

Uw intenties zijn nobel. De wereld zou inderdaad beter af zijn als de voedselproductie democratischer verdeeld was. Als gewassen méér opleverden met minder vervuulende pesticiden en schadelijke meststoffen. Laat dat nu nét het doel zijn van genetisch gemanipuleerde gewassen. U wil liever gewoon puur biologische landbouw zonder pesticiden en meststoffen? Dat kan. Dan moet u enkel even het regenwoud kappen om plaats te maken voor extra landbouwruimte. Of aan een paar miljard medemens uitleggen dat er voor hen helaas geen extra eten meer zal zijn, maar dat het uwe nu gelukkig wel op-en-top bio is. Dat zullen ze wel begrijpen.

Recht van Moeder Natuur

Een van de echte redenen waarom Monsanto de plak zwaait, is net onze verweerde vraag naar puur natuurlijke producten. De illusie dat alles wat ongerept recht van Moeder Natuur komt (alsof er zoiets bestaat) ook beter, lekkerder en gezonder is, en de wetenschap

pelijk weinig plausible angst voor gentechologie, maakt dat genetisch gemodificeerd graan aan steeds strengere voorwaarden moet voldoen. En wie kan er nu net dat kostelijke onderzoeks- en selectieproces makkelijk betalen? Juist, grote spelers als Syngenta, Dow, en Monsanto. Of hoe de groene beweging goedbedoeld het pistool op eigen voet richt en juichend de trekker overhaalt. Ik ben net als u geen fan van grote multinationals die winst maken met voedselproductie. Daar heb ik geen extra hysterische drog-

GERT PEERSMAN

MINI-TOVERMIDDEL

In een recente intrigerende studie over het inkomen van Europese gezinnen werd voor het eerst rechtstreeks bij de gezinnen gepeild naar alle inkomsten op gezinsniveau (via uitkeringen, lonen en vermogen). Volgens die bevraging verdienen de 20 procent laagste inkomens in Duitsland gemiddeld bijna 20 procent meer dan bij ons, terwijl voor alle andere inkomenscategorien het inkomen van Belgische gezinnen beduidend hoger ligt. Toen ik die frappante resultaten twitterde, verwachtte ik uit linkse hoek en bij vakbonden een spontane optocht op onze hoofdstad of toch tenminste grote verontwaardiging over de ongelijkheid in ons land. De enige reactie die ik kreeg was dat het om bruto-cijfers ging - terwijl door onze hogere belastingen het verschil voor de laagste inkomenscategorie netto alleen maar groter wordt. Er is daarentegen wel veel afschuw over het Duitse arbeidsmarktmodel. De zogenoemde mini-jobs

zouden tot armoede en sociale ongelijkheid leiden, maar dat blijkt niet uit bovenstaande cijfers. Wat zijn eigenlijk de economische gevolgen van de mini-jobs? Idealiter gaat het over jobs die in normale omstandigheden door de veel te hoge arbeidskosten simpelweg niet ingevuld zouden worden. Die jobs worden vervolgens ingevuld door mensen die van een uitkering leven, schoolverlaters zonder ervaring, huisvrouwen of gepensioneerden die wat willen bijverdienen, of zelfs iemand die al een job heeft en na de uren wil bijklossen. Dat kan op deeltijdse basis voor maximaal 450 euro per maand, zonder dat daar belastingen op moeten worden afgedragen, en zonder verlies van de eventuele uitkering. Het is bijgevolg een vorm van gesubsidieerde arbeid om het voor werkgevers betaalbaar te maken. Het is dus niet zo dat een mini-jobber met die 450 euro moet rondkomen, de inkomsten komen altijd

boven op hetgeen men zou hebben zonder de job uit te oefenen. Er worden misschien geen extra pensioenrechten opgebouwd, maar dat zou evenmin het geval zijn zonder de mini-job. Financieel gaat de mini-jobber er bijgevolg altijd op vooruit, waardoor de armoede vermindert. De ervaring die met de mini-job opgebouwd wordt, kan bovendien een opstap zijn naar een volwaardige job. Ook de rest van de economie gaat er op vooruit. Er is meer groei en de extra consumptie moet dan weer door werknemers met een klassieke job geproduceerd worden. Ook de overheid heeft door de hogere groei meer inkomsten die ze voor armoedebestrijding kan gebruiken. In theorie wint bijgevolg iedereen met het systeem. Waar knelt dan het schoentje om de stap naar de praktijk te zetten? Een eerste ver-eiste is dat de jobs alleen ingevuld worden door werknemers die anders geen job zouden hebben. Het uiteindelijke inkomen

In Duitsland zijn de werknemers die moeten concurreren met mini-jobs slachtoffer van het systeem

mag door de impliciete overheidssubsidie dan ook niet te hoog zijn, want anders komt er een verschuiving van werkgelegenheid op gang van jobs met meer toegevoegde waarde naar mini-jobs, wat dan weer ongunstig is voor de economie. Ons systeem van dienstencheques kampt momenteel met dergelijke problemen. Anderzijds is het cruciaal dat de jobs nooit mogen concurreren met klassieke jobs.

VAN
KAPITAAL
BELANG

redenen voor nodig. En ik word net als u niet graag voorgelogen. Daar word ik kwaad van. Zeker als de mensen, websites of bewegingen die het doen zichzelf tegelijkertijd nog eens op de borst kloppen en beweren dat ze wereld redden. Terwijl ze eigenlijk op het gebied van voedselproductie al jaren het tegenovergestelde doen. In een wereld waarin nog steeds veel te veel mensen honger lijden, vind ik dat oneindig veel verwerpelijker dan een multinational met winstoogmerk en een pr-probleem.

U wil liever biologische landbouw zonder pesticiden en meststoffen? Dan moet u enkel even het regenwoud kappen voor extra landbouwruimte

De grens is evenwel vaak flinterdun. In Duitsland is men bijvoorbeeld over die grens gegaan. Het populaire idee om bij ons mini-jobs te introduceren in de horecasector gaat ook over die grens. Als ondernemingen gewone werknemers op een of andere manier kunnen vervangen door goedkopere mini-jobs, dan krijg je bijwerkingen. Je duwt dan werknemers die normaal aan het werk zouden zijn in de werkloosheid, tenzij ze bereid zijn om te werken tegen een lager loon of zelf (gedwongen) opteren voor een statuut van mini-job zonder opbouw van pensioenrechten. Het aandeel van de *working poor* neemt dan toe. Terwijl het systeem leidt tot minder armoede voor diegenen die anders uit de tewerkstellingsboot vallen, resulteert het dan in lagere lonen voor de categorie die wel een normale job heeft. In een competitieve arbeidsmarkt kan de neerwaartse druk op de lonen ver over de sectoren heen doorsijpelen.

De bekommernis voor zo'n scenario is terecht. In Duitsland zijn de werknemers die rechtstreeks of onrechtstreeks moeten concurreren met mini-jobs uiteindelijk het slachtoffer van het systeem. Mini-jobs hebben misschien slechts een beperkt direct effect op onze loonhandicap tegenover Duitsland gehad, het indirecte effect via lagere lonen in de rest van de Duitse economie zou weleens groot kunnen zijn. Kortom, mini-jobs vormen een piste om armoede te verminderen en werkgelegenheid te creëren, maar zijn moeilijk in praktijk te brengen zonder veel bijwerkingen voor andere werknemers, waardoor er eigenlijk weinig type jobs in aanmerking komen. Het is dan ook niet de toverformule om uit de crisis te geraken.

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

'Als we niet kunnen garanderen dat elke burger veilig over straat kan lopen, is dat ons eigen falen, niet dat van een ander.'

Dat gaybashing ook bij ons nog al te vaak voorkomt, is een collectieve verantwoordelijkheid, vindt filosofe **ALICJA GESCINSKA** (in 'De mening' in dS Avond).

**COLUMN
PAUL MAGNETTE**

VERRAAD AAN EUROPA'S STICHTERS

Overall in Europa lokken de nieuwe begrotingsregels verhitte debatten uit. Ons landje, dat traditioneel een even ruime als vage consensus over het Europese project heeft gekend, is geen uitzondering op de regel. De gevraagde inspanningen zijn immers zo zwaar dat ze de fundamenten van onze economie, onze openbare diensten en onze sociale zekerheid dreigen aan te tasten. Dat scheidt wat de economen met de preutsheid die hun taalgebruik kenmerkt 'politieke discontinuïteit' noemen. Duidelijker gezegd: de eerst financiële en daarna economische en sociale crisis is nu een politieke crisis aan het worden. De dreiging van het populisme, dat de Europese Unie en de nationale politieke klassen die haar verdedigen tot zondebokken uitroept, neemt voortdurend toe.

In deze context moet links twee gevaarlijke verleidingen weerstaan. De eerste: de Europese onderneming in haar geheel afwijzen, omdat ze de nationale soevereiniteit op een onaantvaardbare manier aan banden legt. Dat zou op korte termijn electoraal gewin kunnen opleveren, maar scheidt geen geloofwaardig alternatief voor het beleid dat ze veroordeelt. Omgekeerd zou een linkse partij in de verleiding kunnen komen zich neer te leggen bij het Europese soberheidsbeleid, uit angst voor de reactie van Europa, uit intellectuele luiheid of als een ideologische overgave. Dat zou een dubbele vergissing zijn. Ten eerste omdat veel - en niet alleen linkse - economen ons vertellen dat de 'consensus van Brussel' Europa tot een langdurige recessie veroordeelt. Vervolgens omdat de geschiedenis ons leert dat een links dat zichzelf verloochent altijd het vertrouwen verliest van de mensen die het beweert te vertegenwoordigen.

Als links wil voorkomen dat de burgers het Europese kind met het badwater weggooien, moet het koste wat kost het Europese project verdedigen, maar tegelijkertijd de huidige koers bekritisseren. Die houding is complexer dan de twee vorige en dus moeilijker te verdedigen, maar het is de enige die coherent blijft met de waarden en de geschiedenis van de progressieve krachten. Het is ook de enige die een realistische oplossing voor de huidige politieke crisis biedt. Een weigering om het Europese begrotingsverdrag te ratificeren, zou niet helpen. Het verdrag zal hoe dan ook in de praktijk worden gebracht en zijn belangrijkste regels worden al toegepast in de vorm van het sixpack. Als we het zouden afwijzen, zouden

we bovendien het Europees stabiliteitsmechanisme verliezen waar we jaren om hebben gevraagd. Maar dat mag ons niet beletten het Europese begrotingsbeleid op twee fronten onder vuur te nemen. Het eerste heeft te maken met de methode: zoals ik hier al heb geschreven, kan men de Commissie niet verwijten dat ze de lidstaten aanspoort hun openbare financiën te saneren en hun economie te hervormen, maar wel dat ze het met een dogmatisme en een starheid doet die het verzet tegen haar beleid alleen maar aanwakkeren. Bovendien geeft ze de regeringen te weinig speelruimte om zelf de middelen te kiezen - terwijl net die regeringen het beleid tegenover hun publieke opinie moeten verdedigen.

Europa gaat meer in de fout door wat het niet doet dan door wat het doet

Maar fundamenteeler: Europa gaat meer in de fout door wat het niet doet dan door wat het doet. Waarom helpt de Unie de lidstaten niet om hun schuld goedkoper te financieren, in de wetenschap dat de stijging van de overheidsschulden op de eerste plaats aan de financiële crisis en de steunmaatregelen voor de banken te wijten is? Waarom voert de Unie geen strijd tegen de fiscale en de loondumping, terwijl we dag na dag zien hoe die 'interne devaluatie' heel de Europese economie in een neerwaartse spiraal meesleurt? Waarom laat Europa zijn industrie kapotmaken, terwijl het zijn concurrenten sociale en ecologische normen zou kunnen opleggen? Waarom verzamelt Europa niet de fondsen die het voor een grootschalig relanceplan nodig heeft door middel van een belasting op de financiële transacties en de leningen? Al die vragen zijn geen aanval op het Europese project. Integendeel, ze tonen dat het huidige Europa, dat zijn lidstaten en zijn burgers tot een bittere concurrentie dwingt, zijn eigen stichtende principes verraadt.

Paul Mquette is voorzitter van de PS en burgemeester van Charleroi. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Standard. De speler van Standard Luik op de foto bij het artikel 'Neemt Rednic afscheid met Europees ticket?' (*DS 27 mei*) is Kanu, niet Paul-José Mpoku.